

Vlaams
Parlement

ingediend op **167** (2019-2020) – Nr. 1
11 december 2019 (2019-2020)

Verslag van het verzoekschrift

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
en Armoedebestrijding
uitgebracht door Lorin Parys en Katrien Schryvers

over het hoorrecht voor minderjarigen in de jeugdzorg

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Lorin Parys, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;

Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;

Maike De Rudder, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;

Ann De Martelaer, Celia Groothedde;

Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Piet De Bruyn, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;

Gweny De Vroe, Sihame El Kaouakibi;

Johan Danen, Jeremie Vaneeckhout;

Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

1. Procedure	4
2. Inhoud van het verzoekschrift	4
3. Bespreking	4
4. Conclusie	5
Bijlage: Antwoord van de Vlaamse Regering van 15 november 2019	7

1. Procedure

Op 2 augustus 2019 werd een verzoekschrift ingediend over het hoorrecht voor minderjarigen in de jeugdzorg (verzoekschrift nr. 1 (2019)).

Het verzoekschrift werd ontvankelijk verklaard op 25 september 2019 en voor verdere behandeling verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding.

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak het verzoekschrift een eerste maal op 22 oktober 2019 en besliste Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, om uitleg te vragen over dit verzoekschrift.

Op 3 december 2019 werd het verzoekschrift opnieuw toegevoegd aan de agenda van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding. De commissie had inmiddels op 15 november 2019 van Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, een antwoord ontvangen op dit verzoekschrift.

2. Inhoud van het verzoekschrift

Na tussenkomst van een jeugdrechter is een dochter van de verzoekster terechtgekomen in een jeugdinstelling. De relatie tussen de ouders en de jeugdconsulente verloopt niet voorspoedig. De verzoekster heeft zich hierover al gewend tot het Kinderrechtencommissariaat, zonder resultaat.

De dochter heeft het recht niet om gehoord te worden door de jeugdrechter omdat ze jonger is dan acht jaar. Volgens de sociale dienst van de jeugdrechtbank kan dat enkel mits toestemming van de jeugdrechter of via de jeugdadvocaat die haar rechten moet verdedigen. De jeugdadvocaat heeft echter nog nooit contact opgenomen met het kind.

Daarom vraagt de verzoekster dat er een mogelijkheid gecreëerd wordt dat haar dochter in het bijzonder en andere kinderen (onder de 12 jaar) in het algemeen zelf hun wensen aan de jeugdrechter kunnen melden.

3. Bespreking

Katrien Schryvers verklaart zich akkoord met het antwoord van de Vlaamse Regering en stelt voor het aan de verzoeker te bezorgen.

Freya Van den Bossche vindt het opvallend en teleurstellend dat de vraag om gehoord te worden vaak negatief wordt beantwoord. Kinderen jonger dan 12 jaar hebben immers het recht om gehoord te worden, al komt het de jeugdrechter toe daar al dan niet op in te gaan. Het Kinderrechtencommissariaat hecht belang aan medezeggenschap van alle betrokkenen.

Men moet niet bang zijn om kinderen bij de procedure te betrekken wanneer ze dat zelf wensen en er klaar voor zijn. Kinderen moeten mee kunnen nadenken over hun toekomst. Sommige jeugdrechters doen dat maar de praktijk is niet ingeburgerd. Het zou goed zijn na te denken hoe dit recht op een eenvoudige wijze haalbaar kan worden voor kinderen. Er kan gedacht worden aan een vertrouwenspersoon of een trajectbegeleider. Naar kinderen luisteren kan waardevol zijn in dergelijke procedures, maar betekent daarom niet dat de kinderen alles bepalen.

Celia Groothedde sluit zich daar grotendeels bij aan. Het antwoord van de Vlaamse Regering is procedureel correct, maar de kinderrechtencommissaris vraagt expliciet om kinderen meer te horen. Dat moet met behulp van een vertrouwenspersoon en in een veilige context. Het moet meer zijn dan een mogelijkheid. Er moeten garanties zijn.

Voor kinderen en gezinnen in een kwetsbare situatie is het moeilijk om te beseffen welke rechten ze genieten. De kindreflex moet deze regeerperiode een aandachtspunt zijn. *Celia Groothedde* begrijpt het antwoord van minister Wouter Beke, maar ook de vraag van de verzoekster. Dergelijke situaties moeten zo veel als mogelijk vermeden worden.

Stefaan Sintobin, commissievoorzitter, kan begrip opbrengen voor deze situatie, en is ervan overtuigd dat hieraan later meer aandacht moet worden besteed.

4. Conclusie

De aanwezige leden stemmen in met het voorstel van de commissievoorzitter om het antwoord van de Vlaamse Regering aan de indiener van het verzoekschrift te bezorgen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Lorin PARYS
Katrien SCHRYVERS,
verslaggevers

BIJLAGE:

Antwoord van de Vlaamse Regering van 15 november 2019

Vlaamse Regering

Kabinet van de Vlaamse minister van
Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding
Koning Albert II-laan 35 bus 90
1030 BRUSSEL
T 02 552 64 00
F 02 552 64 01
kabinet.beke@vlaanderen.be
www.vlaanderen.be

Vlaams Parlement
Commissie Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding
de heer Stefaan Sintobin
Voorzitter
1011 Brussel

Nico.Lemaire@vlaamsparlement.be

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
23 juli 2019	19-176 verzoeksschrift	POST-20191024-176 KT	
vragen naar/e-mail		telefoonnummer	datum
Bruno Claessens		02 553 31 78	15 NOV 2019
bruno.claessens@jongerenwelzijn.be			

Betreft: Verzoeksschrift hoorrecht minderjarigen gerechtelijke jeugdhulp

Geachte heer Voorzitter,

Op 23 juli 2019 diende de verzoekster bij de voorzitter van het Vlaams Parlement een verzoekschrift in aangaande het hoorrecht van minderjarigen in dossiers gevat door de jeugdrechter op basis van het decreet Integrale Jeugdhulp van 12 juli 2013.

In casu worden beide dochters van de verzoeksters (1 jaar en 8 jaar) opgevolgd wegens een verontrustende situatie door de Jeugdrechtbank en Sociale Dienst binnen de gerechtelijke hulpverlening. De verzoekster spreekt van een moeilijk hulpverleningsparcours waar zowel Vlaams Ombudsdienst als Kinderrechtencommissariaat werden betrokken zonder in haar ogen gunstig resultaat.

Specifiek kaart de verzoekster aan dat ze op basis van de informatie verkregen van de Sociale Dienst Jeugdrechtbank haar oudste dochter niet het recht heeft om rechtstreeks gehoord te worden door de jeugdrechter. Eventueel kan dit via de toegewezen jeugdadvocaat, die de rechten van de minderjarige moet verdedigen, maar volgens de verzoekster heeft de betrokkene nog geen contact gehad met haar dochter. Daarnaast vraagt de verzoekster of er geen andere mogelijkheden bestaan om haar dochter zonder advocaat en dit ondanks haar jonge leeftijd rechtstreeks te laten gehoord worden door de betrokken jeugdrechter en/of er geen voldoende laagdrempelige instantie kan worden opgericht die deze functie vervult.

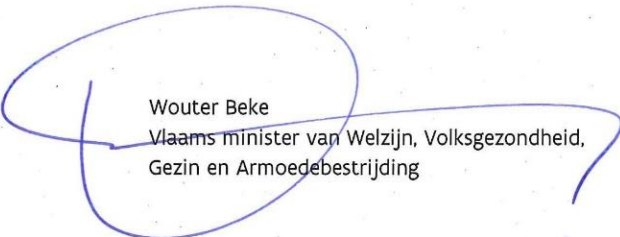
Eerst en vooral kan en mag ik als minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoede niet tussenkomen in individuele hulpverleningsdossiers. De volledige uitvoeringsbevoegdheid ligt bij de betrokken Jeugdrechtbank in samenwerking met de Sociale Dienst Jeugdrechtbank.

Het hoorrecht voor minderjarigen is geregeld in artikel 52ter en 63bis van de wet op de jeugdbescherming van 8 april 1965. Deze stipuleren dat elke minderjarige die de leeftijd van twaalf jaar bereikt heeft, vóór enige maatregel wordt getroffen door de jeugdrechter, persoonlijk moet worden gehoord. Deze leeftijdsgrens is conform de leeftijdsgrens opgenomen in het decreet rechtspositie van minderjarige in de Integrale Jeugdhulp. Er wordt door de decreetgever geacht dat minderjarigen vanaf 12 jaar bekwaam zijn om alle rechten uit dit decreet uit te oefenen; Betrokken hulpverleners kunnen hier wel van afwijken indien dit gemotiveerd kan worden na dialoog met minderjarige en diens ouders/opvoedingsverantwoordelijken.

Onder de 12 jaar is er in dit hoorrecht niet expliciet voorzien. Dit wordt echter niet uitgesloten. Indien de betrokken partijen (minderjarige zelf, ouders of in voorkomend geval opvoedingsverantwoordelijken of het Openbaar Ministerie) daarom vragen en de jeugdrechter is hiermee akkoord, kan dit plaats vinden. Het belang van de minderjarige in kwestie is hierbij de toetssteen. In casu is het onduidelijk in welke mate door de verzoekster zelf reeds deze vraag om gehoord te worden werd ingediend of er bijvoorbeeld contact is geweest met de jeugdadvocaat om dit te bewerkstelligen.

De verzoekster peilt naar de mogelijkheden om een laagdrempelige instantie te voorzien waar minderjarigen de mogelijkheden hebben om zich te laten bijstaan. Conform het decreet rechtspositie van minderjarigen in de Integrale Jeugdhulp kan elke minderjarige in contacten met de jeugdhulp zich laten bijstaan door een vertrouwenspersoon en dit los van diens leeftijd. Doel van deze vertrouwenspersoon is te verwoorden wat men als minderjarige moeilijk verwoord kan krijgen en hem/haar te ondersteunen bij de uitoefening van diens rechten conform de van toepassing zijnde regelgevingen ter zake. Voor meer informatie verwijs ik hierbij graag naar <http://www.jeugdhulp.be/mijn-jeugdhulp/jongere-ouders/vertrouwenspersoon>.

Met vriendelijke groeten,

Wouter Beke
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding